

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานของแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่สาม (2515 - 2519) ได้กำหนดไว้ตอนหนึ่งว่า "ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าอันมีส่วนบุคคลและส่วนรวม เพื่อให้ประชาชนมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพจิตดี มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความอดทน มีความรัก หمةคณะ และประเทศชาติ"¹ ดังนั้นสถาบันการศึกษาทุกแห่งควรรักษาความสำคัญของวิชาพลศึกษาให้มากยิ่งขึ้น เพราะการที่จะทำให้บุคคลมีสุขภาพทางด้านร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนหรือการทำงาน จำเป็นต้องอาศัยการฝึกอบรมทางด้านพลศึกษาเข้ามาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ทั้งนี้นโยบายของกรมพลศึกษาเมื่อพุทธศักราช 2477 ได้ระบุไว้ว่า "บุคคลที่จะเป็นประโยชน์ให้แก่ประเทศชาตินั้น ถึงแม้จะได้รับปริญญา พหุศึกษา เป็นอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ถ้าวางกายไม่แข็งแรง ใจคอไม่หนักแน่น ขาดการอนามัยและเป็นโรคแล้ว ก็ไม่สามารถที่จะทำหน้าที่ของตนให้ได้อย่างเต็มที่ พลศึกษาจึงเป็นหลักสำคัญของการศึกษาอย่างหนึ่ง"² นอกจากนี้ ฮาร์ท และ แชย์³ (Hart and Shay) ได้วิจัยพบว่า

---

¹สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สาม พ.ศ. 2515 - 2519 (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515), หน้า 446.

²กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435 - 2507 (พระนคร, โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507), หน้า 378.

³Marcia E. Hart, and Claton T. Shay, "Relationship Between Physical Education and Academic Success," Research Quarterly, Vol. 35, No. 3 (October, 1964), pp. 357-448.

“สมรรถภาพทางกายเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น” แสดงว่าพลศึกษามีความจำเป็นต่อบุคคลทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่กำลังศึกษาเล่าเรียน

ในการจัดการศึกษาของประเทศไทยได้กำหนดให้วิชาพลศึกษาเป็นองค์หนึ่งของการศึกษา และจัดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา “สำหรับหลักสูตรวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ได้กำหนดหัวข้อที่ต้องสอนมีการเล่นที่ใช้อวัยวะหรือคอนกรีตประกอบ การทรงตัว การเล่นที่ฝึกความคล่องแคล่วว่องไว กีฬา กรีฑา รวมทั้งส่งเสริมให้มีชุมนุมเกี่ยวกับกีฬาที่นักเรียนสนใจเป็นพิเศษ”⁴ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดสอนพลศึกษาของการบุคคลที่มีความรู้ความสามารถทางกายพลศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามหลักสูตรได้กำหนดไว้ อีกประการหนึ่งการศึกษาวิชาพลศึกษาตามหลักสูตรเท่านั้นยังไม่เป็นการเพียงพอ เพราะเด็กจะมองเห็นคุณค่าของวิชาพลศึกษาอยู่ในวงจำกัด จึงควรจัดกิจกรรมการพลศึกษาอื่น ๆ เข้ามาสนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในวิชาพลศึกษาเพิ่มขึ้น บุคควอลเตอร์ และ แวนเคอร์สแวก⁵ (Bookwalter and VanderZwaag) ได้ให้ความเห็นว่าโรงเรียนควรจัดโปรแกรมพลศึกษาให้นักเรียนซึ่งประกอบด้วยการสอนพลศึกษาในชั่วโมงเรียนควรจัดให้นักเรียนทุกคน และจัดการแข่งขันกีฬาภายในและระหว่างโรงเรียน รวมทั้งจัดโปรแกรมสันทนาการให้นักเรียนในเวลาว่างและจัดกิจกรรมพลศึกษาเป็นพิเศษสำหรับนักเรียนผิดปกติ นอกจากนี้ยังมีนักพลศึกษาอีกหลายท่าน อาทิ แวนเนีย และ เพียต⁶

⁴กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 1, 2, 3) (พระนคร, โรงพิมพ์คุรุสภา, 2503), หน้า 31.

⁵Karl W. Bookwalter and Harold J. VanderZwaag, Foundations and Principles of Physical Education (London: W.B. Saunders Company, 1969), pp. 5-6.

⁶Marykelon Vannier and Hollis F. Fait, Teaching Physical Education in Secondary School (Philadelphia: W.B. Saunders Company, 1969), p. 13.

(Vannier and Fiat) บุกเซอร์ และคณะ⁷ (Bucher and Other) วรศักดิ์ เพียรชอบ⁸ ฟอง เกิดแก้ว และคณะ⁹ ได้พิจารณาเห็นความสำคัญในการจัดโปรแกรมพลศึกษาดังกล่าวข้างต้นในโรงเรียนเช่นเดียวกัน

ผู้วิจัยมีความสนใจในการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ เนื่องจากได้ประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ รวมทั้งทำให้การพลศึกษาเจริญก้าวหน้ามากขึ้น จึงต้องการศึกษาวิธีการจัดดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาตลอดจนปัญหาทางประการที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดโปรแกรมพลศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโปรแกรมพลศึกษาที่จัดขึ้นในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดโปรแกรมพลศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในเรื่องสภาพและปัญหาในการจัดโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 62 โรงเรียน

⁷Charles A. Bucher and Others, Methods and Materials for Secondary School Physical Education (St. Louis: The C.V. Mosby Company, 1970), p. 106.

⁸วรศักดิ์ เพียรชอบ, "การพลศึกษาในโรงเรียน," วารสารสุขศึกษา พลศึกษา สันทนาการ (ชนบุรี: โรงเรียนการช่างวุฒศึกษา แผนกการพิมพ์, 2508), หน้า 41.

⁹ฟอง เกิดแก้ว และคณะ, การพลศึกษา (พระนคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2514), หน้า 70.

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ ครูที่สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน
 รัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ทั้งโรงเรียนชาย หญิง และสหศึกษา

ความจำกัดของการวิจัย

แบบสอบถามที่ส่งไปอาจได้รับคืนมาไม่ครบตามจำนวน และผู้ตอบแบบสอบถามอาจ
 ตอบไม่ครบทุกข้อ ทำให้การวิจัยคลาดเคลื่อนได้

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตอบจากความเป็นจริง และให้ความร่วมมือด้วย
 ความจริงใจเป็นที่เชื่อถือได้

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ครูพลศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนหรือผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบทางด้านวิชาพลศึกษาของ
 โรงเรียน ทั้งที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางพลศึกษา

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังเรียน
 อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

การสอนพลศึกษาในชั่วโมงเรียน หมายถึง การจัดการเรียนวิชาพลศึกษาชั้น
 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ คือสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง โดยเปิดโอกาสให้
 นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ทักษะของกีฬาประเภทต่าง ๆ ตลอดจนให้ทราบประวัติและกติกา
 การเล่นกีฬานั้น ๆ ด้วย

การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน เช่น การแข่งขันระหว่างห้อง การแข่งขันระหว่างชั้น การแข่งขันระหว่างสี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้และทักษะทางกีฬาที่ได้เรียนมาแล้วมาใช้ในสภาพการณ์การแข่งขันที่แท้จริง

การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬา ระหว่างโรงเรียน เช่น จัดแข่งขันกับโรงเรียนที่อยู่ใกล้กัน จัดแข่งขันแบบทีมเหย้า - ทีมเยือน เข้าแข่งขันกีฬาที่กรมพลศึกษาหรือเทศบาลจัดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนที่มีทักษะทางกีฬาได้เข้าแข่งขันกีฬากับโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อแสดงความสามารถให้เต็มที่ และส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ไป

การจัดโปรแกรมพิเศษสำหรับเด็กดึกดำบรรพ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนปกติได้ เนื่องจากสภาพร่างกายไม่สมบูรณ์ ประกอบ เช่น ตาบอด แขนหรือขาไม่ครบ มีโรคประจำตัว ฯลฯ ได้มีโอกาสพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ตามความสามารถของแต่ละบุคคล

การจัดโปรแกรมสันทนาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมทางพลศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเอาประสบการณ์จากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองในเวลาว่าง เช่น ในวันหยุด ในขณะพักกลางวัน หรือในตอนเย็นหลังเลิกเรียนแล้ว ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเรียนวิชาพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพ